

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

03 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:
Președinte - Timofti Vladimir
Judecători - Cobzac Elena și Țurcan Anatolie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de către avocatul Briceac Andrei în numele inculpatului Caliga Iurie prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2021, în cauza penală privindu-l pe

Caliga Iurie xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 12.11.2019 -24.03.2020;
2. Instanța de apel: 28.05.2020-08.06.2021;
3. Instanța de recurs: 18.08.2021-03.11.2021.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni sediul central din 24 martie 2020, cauza fiind examinată în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, Caliga Iurie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la 3 (trei) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

În conformitate cu art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 3 (trei) ani.

S-a dispus încasarea din contul lui Caliga Iurie în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 3856 (trei mii opt sute cincizeci și șase) lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

1.2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Caliga Iurie, la data de 02 septembrie 2019, aproximativ la ora 10:50, conducând automobilul de model „Toyota Urban Cruiser” cu numărul de înmatriculare xxxxx a tamponat pietonul Paci Nicolai, în timp ce traversa strada împreună cu Rubacova Evdochia, care în urma traumelor primite, cet. Paci Nicolai a fost internat în stare gravă în secția reanimare a Spitalului raional Ungheni, unde la data de 02 septembrie 2019 în jurul orelor 16:00 a decedat, iar cet. Rubacova Evdochia, i-au fost cauzate leziuni corporale neînsemnate. Astfel, acționând contrar prevederilor pct. 39 alin.1) al Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13.05.2009 care stipulează că, „*înaintea începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de mers, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că*

această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic”, pct. 45 sub pct. (1) lit. b), al Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13.05.2009 care stipulează că, *„conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase”*, pct. 46, lit. a) al Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13.05.2009 care stipulează că, *„conducătorul de vehicul trebuie să manifeste prudență sporită și, în caz de necesitate, să reducă viteza până la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează pe lângă: a) copii, persoane de vârstă înaintată, precum și persoane cu semne evidente de dizabilitate”* și pct. 10 alin 1) lit. b) al Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13.05.2009 care stipulează că, *„persoana care conduce un vehicul trebuie: b) să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum”*. În rezultatul accidentului rutier și admiterii încălcărilor menționate anterior, decesul cet. Paci Nicolai a survenit în urma leziunilor corporale sub formă de trauma asociată, craniu-cerebrală, a toracelui, abdomenului, membrilor superioare și inferioare. Trauma craniu-cerebrală, excoriație, echimoze și hemoragii în țesuturile moi la nivelul capului, hemoragii subarahnoidale. Trauma toracelui, echimoza și hemoragii în țesuturile moi la nivelul toracelui, lezarea ligamentului longitudinal anterior și discului între vertebrele toracice IV și V, fracturi ale coastelor de la I la VI bilateral. Echimoze și excoriații pe abdomen și membre superioare, excoriații pe membre inferioare. Leziunile corporale au fost produse prin acțiunea obiectului dur contondent, posibil în timpul și circumstanțele indicate, cu acțiunea traumatică în partea dreaptă a corpului, și ca periculoase pentru viață se califică ca vătămări corporale grave. Ele se află în legătură cauzală directă cu decesul. Moartea cet. Paci Nicolai a survenit în rezultatul traumei asociate sus indicate, urmate de șocul traumatic și hemoragic, fapt confirmat prin raportul de expertiză judiciară nr. 201912C0101 din 14 octombrie 2019. Totodată potrivit concluziilor raportului de expertiză judiciară nr. 201912P0371, din 14 octombrie 2019, în urma accidentului rutier, cet. Rubacova Evdochia i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de echimoze pe față și membrul superior drept, hemoragie pe mucoasa buzei inferioare și excoriație pe piciorul drept. Ele au fost produse prin acțiunea obiectului dur contondent, posibil în timpul și circumstanțele indicate, cu acțiunea traumatică în partea dreaptă a corpului și se califică ca vătămări corporale neînsemnate.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Caliga Iurie a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod Penal - încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane.

2. Sentința menționată a fost atacată cu *apel*, de către acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura Ungheni, Steclari Ion, inculpatul Caliga Iurie și avocații acestuia Bou Angela și Briceag Andrei.

2.1 Acuzarea a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care Caliga Iurie să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, cu aplicarea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani cu anularea dreptul de a conduce mijloace de transport. În conformitate cu art. 90¹ alin. (1), (2), (3) Cod penal, a-i stabilit drept pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoare în privința lui Caliga Iurie pe un termen de probă de 2 (doi) ani, cu obligarea acestuia să nu-și schimbe domiciliu și/sau reședința fără consimțământul organului competent, astfel prima parte a pedepsei se execută în penitenciar, iar restul pedepsei de suspendat.

În motivarea apelului s-a invocat că, în privința lui Caliga Iurie a fost aplicată o pedeapsă prea blândă.

A menționat acuzarea că, în cadrul ședinței de judecată s-a stabilit că, Caliga Iurie, conform certificatului, la evidența medicului psihiatru și narcolog nu se află, nu are un trecut infracțional. Potrivit cazierului contravențional inculpatul Caliga Iurie în perioada supusă verificării a săvârșit contravenții din domeniul circulației rutiere, fiind sancționat cu amenzi acumulând și puncte de penalizare.

Astfel, ținând cont de conținutul cazierului contravențional, de gravitatea crimei comise, de faptul că inculpatul fiind conducător al mijlocului de transport, nu a manifestat prudență sporită la trafic încălcând cerințele obligatorii ale RCR, prin ce a pus în pericol viața pietonului Rubacova Evdochia și a cauzat decesul pietonului Paci Nicolai, astfel consideră că pedeapsa penală aplicată de instanță nu va atinge scopul de restabilire a echității sociale, nu este proporțională cu gradul de pericol social al faptei comise și nu va avea influență asupra corectării condamnatului.

2.2 Inculpatul Caliga Iurie, în apelul declarat la data de 09.06.2020, a solicitat să nu-i fie anulat dreptul de a conduce mijloace de transport.

În motivarea apelului a invocat că, a recunoscut vinovăția, a recuperat paguba, părțile vătămate nu au pretenții, are doi copii minori la întreținere, profesia de șofer este unica lui sursă de existență și că este bolnav de diabet zaharat tip 2.

2.3 Avocatul Bou Angela, în interesele inculpatului Caliga Iurie, în cererea de apel declarată la 03.11.2020, a solicitat repunerea în termen a apelului, examinarea și admiterea apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care în privința cet. Caliga Iurie să fie aplicate prevederile art.79 Cod penal, fără aplicarea pedepsei complimentare obligatorie, anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

2.4 În ședința instanței de apel din 08.06.2021 avocatul Briceag Andrei, în interesele inculpatului Caliga Iurie, a depus apel suplimentar, prin care a solicitat ca apelul declarat de Caliga Iurie la 09 iunie 2020 să fie considerat în termen, cu

admiterea acestuia, casarea sentinței în partea aplicării pedepsei complementare și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care să fie admis demersul înaintat de Caliga Iurie în temeiul art. 79 Cod penal cu privire la neaplicarea pedepsei complementare obligatorii sub forma anulării dreptului de a conduce mijloace de transport și excluderea din sentință a pedepsei complementare.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2021 au fost respinse apelurile declarate de către inculpatul Caliga Iurie și avocații acestuia Bou Angela și Briceag Andrei, ca fiind depuse peste termen.

A fost respins, ca fiind nefondat, apelul procurorului în Procuratura Ungheni, Steclari Ion și menținută sentința.

3.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a constatat că, sentința Judecătorei Ungheni din 24 martie 2020, a fost pronunțată public și înmănată inculpatului Caliga Iurie la aceeași data de 24 martie 2020 (f.d. 148), dar în pofida faptului că, inculpatul Caliga Iurie a luat cunoștință cu sentința la data de 24 martie 2020, ultimul a depus apelul abia la data de 09 iunie 2020, fără a solicita repunerea în termen, iar apelul declarat de avocatul Bou Angela, în numele inculpatului Caliga Iurie a fost depus la data de 03.11.2020, solicitând repunerea în termen, invocând că, a depășit termenul de declarare a apelului pe motiv că, după terminarea stării de urgență, 15.05.2020, starea pandemiei însă persista, Caliga Iurie fiind în grupul de risc, având mai multe diagnoze, inclusiv diabet zaharat de gradul II i-a fost frică să se deplaseze în scopul încheierii unui contract cu un avocat pentru acordarea asistenței juridice referitor la atacarea sentinței respective, iar la 09.06.2020 s-a deplasat de sine stătător la Judecătoria Ungheni și a depus un apel nemotivat.

Avocatul Briceac Andrei încheind contract de asistență juridică cu inculpatul Caliga Iurie la data de 13.03.2021, abia la data de 08.06.2021 depune apel suplimentar, prin ce la fel, a încălcat termenul de declarare a apelului, or, acesta urma a fi calculat din 13.03.2021 și expira la data de 28.03.2021.

Astfel, cele enunțate indică elocvent la încălcarea termenelor prevăzute la art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, iar potrivit prevederilor art. 403 alin. (1), art. 404 alin. (1) Cod de procedură penală care expres indică la imposibilitatea declarării apelului mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei, ceea ce face imposibilă și repunerea în termen a apelului declarat de inculpatul Caliga Iurie care a depus apel la data de 09.06.2020, astfel curgerea termenului de contestare se efectuează din data de 24 martie 2020, iar inculpatul, cât și avocații săi, nu și-au exercitat dreptul legal de atac a actului de dispoziție a instanței de judecată în termenul prevăzut de lege.

Reieșind din cele expuse, instanța de apel a conchis că, cererea de apel depusă de inculpatul Caliga Iurie, nu se încadrează în termenul legal, fiind depusă tardiv, iar motivele indicate în susținerea cererii de repunere în termen a cererii de apel, nu pot fi reținute, or, potrivit Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 55 din 17 martie 2020 privind declararea stării de urgență, legislativul a declarat stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova *pe perioada 17 martie - 15 mai 2020*, astfel că, termenul de declarare a apelului urma a fi calculat din data de *15 mai 2020*

și expira pentru inculpatul Caliga Iurie la data de 30 mai 2020, astfel că, repunerea apelului în termen, de către instanța de apel, ar echivala cu avantajarea unei părți în defavoarea alteia, prin extinderea termenului legal de prescripție și revizuire a hotărârilor judecătorești, ceea ce în accepțiunea CtEDO (Ghirea versus Republica Moldova) urmează a fi interpretat ca încălcare a principiilor securității juridice cât și a egalității armelor, ceea ce duce la violarea art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului - dreptul la un proces echitabil, care urmează a fi respectat cu referință la partea acuzării și a apărării, fără discriminare.

Totodată, analizând în ansamblu probele cauzei penale date prin prisma art.101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, instanța de apel a concluzionat despre existența în acțiunile inculpatului Caliga Iurie a indicilor infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3), lit. b) Cod penal - *încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane.*

Instanța de apel a reținut că, instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului, cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală, opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii enunțate, nu a fost viciată, în cadrul urmăririi penale n-au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, fapt ce condiționează concluzia că, instanța de apel nu este în drept a reține o altă situație de fapt decât cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță.

Colegiul penal a reținut că, sentința primei instanțe a fost contestată de către acuzatorul de stat în partea stabilirii pedepsei penale, însă ce ține de încadrarea juridică și vinovăție, sentința nu a fost atacată.

De altfel, la stabilirea categoriei și a măsurii de pedeapsă inculpatului, instanța de judecată a ținut cont de toate circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, aplicându-i o pedeapsă corectă, echitabilă și legală, și anume: de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de personalitatea celui vinovat, de condițiile de viață a lui, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Astfel, din materialele cauzei penale instanța de apel a reținut că, inculpatul a recunoscut vinovăția în comiterea faptei imputate și a conlucrat activ cu organele de urmărire penală, se căiește sincer de cele comise, anterior nu s-a mai aflat în conflict cu legea penală, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru.

Ținând cont de circumstanțele comiterii infracțiunii, conducându-se de principiile generale de stabilire a pedepsei consfințite de art. 61 alin. (2) Cod penal, reieșind din caracterul infracțiunii, care potrivit prevederilor art. 16 Cod penal este una gravă, ținând cont de noile limite minime și maxime ale pedepsei cu închisoarea prevăzute de art. 264 alin. (3) Cod penal, instanța de fond corect a statuat că, în privința inculpatului Caliga Iurie, este echitabilă pedeapsă sub formă de închisoare pe

un termen de 3 ani în penitenciar de tip deschis, stabilită prin prisma art.364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de 3 ani și cu anularea dreptul de a conduce mijloace de transport.

Astfel, instanța de apel a reținut că, ținând cont de faptul că, termenul pedepsei cu închisoarea stabilit de instanță inculpatului Caliga Iurie și faptul că acesta se căiește sincer de cele comise și le regretă, se caracterizează satisfăcător, legal și rațional s-a suspendat executarea pedepsei cu închisoarea și acordarea posibilității acestuia, ca în termenul de probațiune, prin comportare exemplară și muncă cinstită, să îndreptățească încrederea ce i s-a acordat, va oferi o mai bună protecție intereselor societății decât izolarea vinovatului de societate.

Din aceste considerente instanța de apel nu a reținut alegațiile procurorului privind individualizarea greșită a pedepsei și din acest raționament stabilește că executarea pedepsei stabilite lui Caliga Iurie nu este rațională, motiv pentru care, potrivit prevederilor art. art. 89 alin. (2) lit. a) și 90 alin. (1) Cod penal, corect s-a dispus suspendarea executării pedepsei cu închisoarea, pe o perioadă de probațiune de 3 (trei) ani, cu liberarea ulterioară de pedeapsă a vinovatului Caliga Iurie, cu condiția că, acesta în termenul de probațiune nu va săvârși alte infracțiuni și prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Colegiul a considerat că, prima instanță corect, legal și întemeiat a aplicat în privința inculpatului o pedeapsă cu suspendare, pedeapsă pe care o consideră echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei.

Argumentele procurorului privind inadmisibilitatea aplicării în privința lui Caliga Iurie a prevederilor art. 79 Cod penal și solicitarea aplicării pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu anularea dreptul de a conduce mijloace de transport, iar în conformitate cu art. 90¹ alin. (1), (2), (3) Cod penal, stabilirea drept pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoare în privința lui Caliga Iurie pe un termen de probă de 2 (doi) ani, cu obligarea acestuia să nu-și schimbe domiciliu și/sau reședință fără consimțământul organului competent, nu au fost reținute, deoarece la stabilirea măsurii și mărimii pedepsei în privința inculpatului, în vederea corectării, reeducării, precum și ca măsură de pedeapsă, instanța de apel a ținut cont în deplină măsură de motivul și gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea (este angajat în câmpul muncii, are doi copii minori la întreținere, a achitat prejudicial cauzat prin infracțiune) de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării, astfel instanța de fond aplicându-i o pedeapsă legală, întemeiată și echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei, sub formă de închisoare cu suspendare, fără aplicarea amenzii, or, instanța de fond a reținut că, aplicarea pedepsei închisorii cu executare în cazul dat, în împrejurările ce caracterizează fapta comisă, în condițiile recuperării prejudiciului cauzat prin infracțiune, prezența a doi copii minori la întreținere, ar înrăutăți considerabil situația acestuia și ar provoca consecințe capabile de a afecta și desconsidera factorul uman, făcând inequitabilă pedeapsa penală.

Astfel, instanța de apel a considerat neîntemeiate argumentele procurorului privind aplicarea unei pedepse mai aspre, deoarece pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Subsecvent, instanța de apel a considerat că, la aplicarea pedepsei inculpatului pentru infracțiunea săvârșită, instanța a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 61, 75 Cod penal, totodată ținând cont și de gravitatea infracțiunii săvârșite și de condițiile de viață a celui vinovat.

4. Decizia instanței de apel a fost atacată cu *recurs ordinar* de către avocatul Briceac Andrei în numele inculpatului Caliga Iurie care invocând prevederile art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală solicită admiterea recursului, casarea deciziei cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

4.1 În motivarea apelului avocatul invocă:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor de fapt și dovezilor prezentate de apelant în motivarea solicitării cu privire la considerarea apelului ca fiind depus în termen. Instanța de apel a operat cu sintagme generaliste și a lăsat fără apreciere următoarele motive;

- la 24 aprilie 2020 Judecătoria Ungheni a expediat Biroului de probațiune Ungheni, dispoziția de executare, potrivit căreia sentința ar fi devenit executorie la 09 aprilie 2020 (în perioada stării de urgență pe întreg teritoriul țării);

- la 9 iunie 2020, Caliga Iurie a declarat apel împotriva sentinței Judecătoriei Ungheni din 24 martie 2020. Astfel, apelul a fost declarat în termenul prevăzut la art. 403 alin. (1) Cod de procedură penală, adică până la împlinirea termenului de 15 zile de la începerea executării pedepsei;

- apelul nu a putut fi depus înainte de 9 iunie 2020 din cauza nerespectării Dispoziției nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, care este obligatorie nu doar pentru cetățeni, dar și pentru instanțele de judecată;

- respectiv, Caliga Iurie avea motive rezonabile să considere că în condițiile pct. 10 subpct. (3), (5) din Anexa la Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a CSE a RM, va fi informat de către instanța de judecată despre posibilitatea contestării sentinței din 24 martie 2020 în contextul în care urma să curgă un nou termen;

- în ordine de apel s-a atras atenția că după ședința de judecată din 24 martie 2020 Caliga Iurie a rămas fără avocat, iar incertitudinea creată de starea de urgență și încălcarea dispoziției de suspendare a cauzei de drept au determinat declararea apelului îndată după ce inculpatul a aflat despre punerea sentinței în executare;

- prin urmare, actele procesuale și sentința din 24 martie 2020 au fost efectuate/emise între 18 martie 2020 și 15 mai 2020, adică în perioada când cauza penală era suspendată de drept;

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivului invocat în ordine de apel cu privire la încălcarea de către prima instanță a normelor/dispozițiilor privind suspendarea procesului. Acest aspect constituie temei de casare a sentinței din oficiu;

- actele procesuale și sentința din 24 martie 2020 au fost efectuate/emise între 18 martie 2020 și 15 mai 2020, adică în perioada când cauza penală era suspendată de drept;

- în decizia contestată instanța de apel nu a dat răspuns la problema ridicată de apelant cu privire nulitatea actelor de procedură și a sentinței Judecătoriei Ungheni din 24 martie 2020 pe motiv că acestea au fost emise în perioada când cauza penală a fost suspendată de drept prin efectul Dispoziției Comisiei pentru situații excepționale a Republicii Moldova nr. 1 din 18 martie 2020;

- instanța de apel a justificat imposibilitatea de a considera în termen apelul declarat de Caliga Iurie prin faptul că acesta nu a solicitat repunerea în termen;

- instanța de apel nu a soluționat cererea avocatului Angela Bou cu privire la repunerea în termenul legal de declarare a apelului. Atragem atenția că în dispozitivul deciziei contestate nu se regăsește soluția dată de instanța de apel cu privire la cererea de repunere în termen formulată de avocatul Angela Bou în interesele apelantului Caliga Iurie.

5. La recursul ordinar declarat de către avocatul Briceac Andrei în numele inculpatului Caliga Iurie în conformitate cu prevederile art. 431 alin.(1) pct.1¹ Cod procedură penală, procurorul a depus referință, în care a pledat pentru inadmisibilitatea recursului invocând că, la caz, criteriile generale și speciale privind individualizarea pedepsei, sunt valorificate de instanța de judecată. Totodată instanța de apel și-a conformat corect soluția în partea aplicării art. 402 Cod de procedură penală.

Astfel, se constată că, instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent și că decizia contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția.

6. *Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.*

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs ordinar în termen în conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală.

Conform art. 424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent.

Potrivit art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit textului recursului Colegiul penal constată, că recurentul invocă temeiul prevăzut la pct. 6) alin.(1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

Suplimentar instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpaților.

Instanța de recurs, studiind textul recursului cât și a deciziei atacate, constată că, temeiul invocat de avocatul Briceac Andrei și prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul că, instanța de apel, judecând cauza și verificând probele în ședința de judecată a motivat detaliat și clar soluția adoptată, s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și a adoptat o hotărâre legală, întemeiată și motivată, cuprinzând argumente fundamentate în fapt și în drept, prezentate în hotărârea atacată, expunându-se argumentat din care motive a ajuns la concluzia de a respinge apelurile inculpatului și a avocaților acestuia Bou Angela și Briceag Andrei ca fiind depuse peste termen și ca nefondat apelul procurorului.

Totodată, instanța de recurs reține că, decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în sensul că argumentele pe care instanța de apel le-a expus în partea descriptivă a deciziei, echivalează cu o motivare conformă rigorilor și exigențelor din art. 6 CEDO.

Examinând argumentele recursului declarat, Colegiul penal constată că, decizia instanței de apel este întemeiată și legală, deoarece la adoptarea deciziei supuse recursului, instanța de apel a respectat normele legale prescrise în art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, care stipulează expres că termenul declarării apelului este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, iar potrivit prevederilor art. 403 alin. (1), art. 404 alin. (1) Cod de procedură penală care expres indică la imposibilitatea declarării apelului mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei.

Din materialele cauzei rezultă că, sentința a fost pronunțată public și înmănată inculpatului la data de 24 martie 2020, ultimul a depus apelul abia la data de 09 iunie 2020 (f.d.165,Vol.I), fără a solicita repunerea în termen, iar apelul declarat de avocatul Bou Angela, în numele inculpatului Caliga Iurie a fost depus la data de 03.11.2020, solicitând repunerea în termen, invocând că, a depășit termenul de declarare a apelului pe motiv că, după terminarea stării de urgență, 15.05.2020, starea pandemiei însă persista, Caliga Iurie fiind în grupul de risc, având mai multe diagnoze, inclusiv diabet zaharat de gradul II i-a fost frică să se deplaseze în scopul încheierii unui contract cu un avocat pentru acordarea asistenței juridice referitor la

atacarea sentinței respective, iar la 09.06.2020 s-a deplasat de sine stătător la Judecătoria Ungheni și a depus un apel nemotivat.

Avocatul Briceac Andrei încheind contract de asistență juridică cu inculpatul Caliga Iurie la data de 13.03.2021, abia la data de 08.06.2021 depune apel suplimentar, prin ce la fel, a încălcat termenul de declarare a apelului, or, acesta urma a fi calculat din 13.03.2021 și expira la data de 28.03.2021.

Instanța de recurs reține că, instanța de apel în motivarea soluției adoptate, corect a menționat că, argumentele invocate de apelanți referitor la repunerea în termen a cererii de apel pe motivul declarării pe teritoriul țării a stării de urgență nu pot fi reținute or, potrivit Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 55 din 17 martie 2020 privind declararea stării de urgență, legislativul a declarat stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie - 15 mai 2020, astfel că, termenul de declarare a apelului urma a fi calculat din data de 15 mai 2020 și expira pentru inculpatul Caliga Iurie la data de 30 mai 2020.

Nu este fondată critica recurentului, în sensul că *după ședința de judecată din 24 martie 2020 Caliga Iurie a rămas fără avocat, iar incertitudinea creată de starea de urgență și încălcarea dispoziției de suspendare a cauzei de drept au determinat declararea apelului îndată după ce inculpatul a aflat despre punerea sentinței în executare* deoarece după cum s-a constatat, inculpatul a făcut cunoștință cu sentința la data de 24 martie 2020 (f.d.148, Vol. I), astfel că, acesta era în drept să depună apel atât personal cât și prin intermediul oficiului poștal, iar argumentele privind omiterea termenului de atac nu sunt motivate. Or, inculpatul încheind contract de asistență juridică cu avocatul Briceac Andrei la data de 13.03.2021, abia la data de 08.06.2021 depune apel suplimentar, prin ce a încălcat termenul de declarare a apelului, or, acesta urma a fi calculat din 13.03.2021 și expira la data de 28.03.2021. La fel, cu referire la avocatul Bou Angela, inculpatul încheie contract de asistență juridică (f.d.173), la data de 21.08.2020 și abia la data de 03.11.2020 avocatul depune apel (motivată), prin ce la fel, a încălcat termenul de declarare a apelului, or, acesta urma a fi calculat din 21.08.2020 și expira la data de 05.09.2020.

Din considerentele expuse, Colegiul concluzionează că, instanța de apel întemeiat a decis respingerea cererii de repunere în termen a cererii de apel fiind contrară prevederilor art. 402 alin.(5), art. 403 alin. (1), art. 404 alin. (1) Cod de procedură penală potrivit cărora se impune obligația de îndeplinire a actelor de procedură nu mai târziu de 15 zile.

Astfel, instanța de recurs reține că temeiurile invocate de recurent nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului. Astfel de erori în speța examinată nu s-au comis, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, de aceea recursul ordinar declarat de către avocatul Briceac Andrei în numele inculpatului Caliga Iurie, se respinge ca inadmisibil.

Colegiul penal nu se va expune asupra celorlalte argumente din recurs referitor la fondul cauzei, or, în timp ce apelul a fost respins ca depus peste termen și instanța

de apel și-a motivat soluția prin prisma tardivității, se consideră că acesta n-a folosit calea apelului, potrivit art.420 alin.(4) Cod de procedură penală.

În concluzie, Colegiul penal conchide că temeiurile indicate de către recurent, nu sunt întemeiate din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei adoptate pe caz.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Generalizând cele expuse mai sus și constatând că, de către instanța de recurs nu este identificată vreo eroare gravă de drept, care ar putea servi drept temei de casare a hotărârii judecătorești atacate prin prisma temeiului de casare prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală prin urmare, se impune inadmisibilitatea recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de către avocatul Briceac Andrei în numele inculpatului Caliga Iurie, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2021, în cauza penală privindu-l pe *Caliga Iurie xxxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la **16 decembrie 2021**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Cobzac Elena

Țurcan Anatolie